

Od segregacije do socialne vključenosti

Zakaj invalidi vsega sveta potrebujemo konvencijo? Mar nimamo enakih pravic kot vsi drugi državljani? A invalidi smo, verjetno kot največja posebna družbena skupina, velikokrat prikrajšani in diskriminirani glede na neinvalidne državljane. Zato Konvencija kot univerzalen, pravno zavezujoč standard.

Generalna skupščina je z resolucijo 56/168 z dne 19. decembra 2001 imenovala Ad hoc odbor za pripravo izčrpane in integralne mednarodne konvencije o varstvu in promociji pravic ter dostojanstvu invalidov (*Comprehensive and Integral International Convention on the Protection and Promotion of the Rights and Dignity of Persons with Disabilities*). Z resolucijo so priporočili odboru, naj pripravi celovito besedilo, ki bo izhajalo iz načel socialnega razvoja, človekovih pravic in nediskriminacije.

Delovni naziv konvencije se skrajšano glasi »Konvencija o pravicah invalidov« in Ad hoc odbor je končal delo po petih letih intenzivnih razprav o besedilu konvencije. Na letošnjem osmem in zadnjem avgustovskem zasedanju so države udeleženke dosegle dogovor o osnutku besedila, ki ga bo obravnavala in sprejela Generalna skupščina OZN, upajmo, še letos.

Vprašanje, zakaj potrebujemo invalidi posebno konvencijo, se sprašujejo v mnogih državah. Mar

invalidi nimajo enakih pravic kot vsi drugi državljani, saj za vse velja splošna deklaracija o človekovih pravicah! Podobno vprašanje so mnogi postavljali tudi v Sloveniji, v času kampanje za dopolnitev 14. člena slovenske Ustave – z invalidnostjo kot nediskriminacijskim načelom. Postavljali so ga nekateri strokovnjaki in celo invali-

Bistvena značilnost konvencije je v tem, da invalidnosti ne obravnava z vidika socialnega varstva, temveč z vidika človekovih pravic.

di, češ da je invalidnost vsebovana v 14. členu že v sami dikciji »in drugih okoliščinah«.

Ne moremo mimo dejstva, da so v vsakdanjem življenju mnoge skupine državljanov diskriminirane, zato so zanje v OZN sprejeli posebne mednarodne konvencije, da bi zaščitile npr. ženske, otroke, begunce in uzakonile njihove človekove pravice. Invalidi smo, kot

verjetno največja posebna družbena skupina, velikokrat prikrajšani glede na neinvalidne državljane, saj srečujemo v življenju fizične in socialne ovire, ki nam preprečujejo priti do ustrezne izobrazbe, zaposlitve in dela, do informacij, primerne zdravstvene oskrbe ... Še danes marsikatera družba v svetu invalidov preprosto – zaradi njihove invalidnosti ne sprejema.

Kaj naj bi torej konvencija vsebovala, da bi invalidni državljani pridobili enake možnosti vključevanja v družbo? Bistvena značilnost konvencije je v tem, da invalidnosti ne obravnava z vidika socialnega varstva, temveč z vidika človekovih pravic. Ta pristop vključuje spoznanje, da postajamo državljani bolj ali manj invalidni tudi zaradi socialnih ovir in predodgovin v neki družbi.

Konvencija sicer ne prinaša in ne daje invalidom kakšne nove pravice, razločno pa poudarja obstoječe pravice na način, da jih obravnava z vidika potreb in pogojev, ki ustrezajo invalidom. Z ukrepi, ki jih konvencija vsebuje,

Z ukrepi, ki jih konvencija vsebuje, morajo države pogodbenice spodbuditi, zaščititi in zagotoviti invalidom polno in enako uživanje vseh človekovih pravic. Konvencija obravnava zato številne, za življenje posameznika ključne probleme invalidov.

Od segregacije do socialne vključenosti

morajo države pogodbenice spodbuditi, zaščititi in zagotoviti invalidom polno in enako uživanje vseh človekovih pravic. Konvencija obravnava zato številne, za življenje posameznika ključne probleme invalidov, kot so: dostopnost, osebna mobilnost, pravice do zdravja, izobraževanja, zaposlovanja, do habilitacije in rehabilitacije, do udeležbe v političnem življenju, kjer jim je treba zagotoviti enakost in nediskriminacijo.

Nekatere države, tudi Slovenija, imajo s tega vidika že ustrezno zakonodajo, mnoge države pa je nimajo. Diskriminatorne prakse v teh državah izrivajo invalidne državljane na družbeni rob, ker so njihove človekove pravice prezrte. Zato je konvencija kot univerzalen, pravno zavezujoč standard, ki zagotavlja vsem invalidom držav pogodbenic enake pravice kot neinvalidom. Že doslej so bila na primer Standardna pravila za izenačevanje možnosti invalidov iz leta 1993 model za sprejemanje nacionalne zakonodaje v mnogih državah. Vendar so bila pravila bolj vodič in spodbujevalec politike enakih možnosti invalidom. Niso bila pravno zavezujoč instrument mednarodnega prava, tako kot je to v primeru konvencije. Ko namreč države pogodbenice pristopijo h konvenciji in jo ratificirajo, pomeni, da so sprejele pravno obveznost uresničevanja določil konvencije z dnem, ko postane konvencija pravnomočna.

Ali lahko zares pričakujemo, da bo konvencija izboljšala

življenje in življenjske razmere invalidom?

Zgodovinsko gledano je družba invalide obravnavala vedno kot posameznike, ki potrebujejo socialno zaščito. V družbi so invalidi praviloma zbuvali simpatijo, usmiljenje, ne pa tudi spoštovanja! In za to gre, konvencija pomeni pomemben zasuk ali korak k spreminjanju te podobe invalidnosti v družbi. Pripomogla naj bi k spoznanju, da mora vsaka družba zagotoviti življenjske možnosti vsem svojim državljanom, tudi invalidom, da bodo v življenju izkoristili vse svoje ustvarjalne potenciale.

Zaradi mnogih obrazov fenomena invalidnosti nastanejo težave njene definicije.

Seveda ne bo šlo brez težav. Konvencija pušča mnoga pomembna vprašanja odprta in dopušča možnost različnih interpretacij, zlasti z vidika definicije invalidnosti ali ustrezne prilagodljivosti pogojev za vključevanje invalidov v družbeno življenje in delovno okolje. Kdo je po tej konvenciji pravzaprav invalid? Vsi priznavajo obstoj invalidnosti – ljudje imajo lahko fizične, duševne in čutne okvare ali prizadetosti, govorimo o slepoti, gluhoti, nezmožnosti gibanja, o razvojnih in intelektualnih prizadetostih. Mnogo ljudi ima eno ali več oblik invalidnosti hkrati. Praktično ni nikogar, ki ne bi vsaj določen čas v svojem življenju trpel zaradi zdravstvenih te-

žav, bolezni ali staranja. Prav zaradi mnogih obrazov fenomena invalidnosti nastanejo težave njene definicije. Vprašanje univerzalne, za vse sprejemljive definicije invalidnosti, je ostalo odprto. Dosegli so soglasje vsaj o tem, da se invalidnost nesporno nanaša na fizične, duševne ali čutne poškodbe človeka, ki njegove zmogljivosti ali zmožnosti omejujejo in preprečujejo ali vsaj poslabšujejo opravljanje vsakdanjih aktivnosti zaradi socialnih ali okoljskih pogojev.

Ne glede na to nedorečenost definicije invalidnosti pa je pomembno, da se države pogodbenice s sprejetjem konvencije zavezujejo promovirati invalidnost kot človekovo pravico brez diskriminacije. Pomeni tudi zavezo držav, da upoštevajo invalide pri sprejemanju nacionalne invalidske politike in programov dostopnosti do servisnih služb, dobrin in storitev. Pomeni tudi, da mora država ustvariti ekonomijo, v kateri bodo lahko tudi invalidni državljani prispevali v okviru svojih zmožnosti. Uresničevanje konvencije bo terjalo svoj čas, nedvomno bo proces njenega uresničevanja potekal postopoma in različno v posameznih državah. Nekateri ukrepi bodo zahtevali tudi denarna sredstva, ki jih bo nekaterim državam v razvoju morala prispevati mednarodna skupnost.

Preambula konvencije o pravicah invalidov

Uvod v konvencijo vsebuje triindvajset alinej – dejstev, za katera so se države pogodbenice dogovorile in z njimi soglašale, to je vrsto dejstev o invalidih in invalid-

Konvencija pušča mnoga pomembna vprašanja odprta in dopušča možnost različnih interpretacij, zlasti z vidika definicije invalidnosti ali ustrezne prilagodljivosti pogojev za vključevanje invalidov v družbeno življenje in delovno okolje.

nosti, ki jih države pogodbenice priznavajo kot nesporne. O tem pričajo uporabljeni izrazi kot so priznavanje, poudarjanje, sklicevanje, potrjevanje in podobni, navednih dejstev. V skrajšanem prostem prevodu povzemamo nekatera, po naši oceni najpomembnejša dejstva ali ugotovitve.

Države pogodbenice v alineji (c) preambule ponovno potrjujejo univerzalnost, neločljivost in medsebojno odvisnost vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter nujnost, da se invalidom zagotovi njihovo uživanje brez diskriminacije. Države pogodbenice z dopolnitvijo te alineje (c) bis priznavajo, da je invalidnost razvijajoči se koncept in da je invalidnost posledica medsebojnega učinkovanja med osebami z okvarami in vedenjskimi ter okoljskimi ovirami, ki jim preprečujejo polno in učinkovito sodelovanje v družbi enako kot neinvalidnim.

Gornja dopolnitev je pravzaprav posledica razhajanja glede definicije invalidnosti. Večina predstavnikov nevladnih organizacij, predsedujoči Ad hoc odbora in tudi veliko vladnih predstavnikov držav pogodbenic se ni opredelila za to, da bi konvencija vsebovala splošno definicijo invalidnosti. Prizadevali so si za sprejem ožje definicije invalidnosti, ker je populacija invalidnih državljanov vendarle primerjalno maloštevilna.

Države Evropske unije so soglasno predlagale kompromisno rešitev. V preambuli konvencije naj bi zapisali invalidnost kot pojem, ki ga bo treba vsebinsko dopolnjevati – kar dejansko pomeni

poziv k sprejetju širše definicije pojma invalidnost. S tem je definicija ostala dovolj odprta, da omogoča uporabo Standardnih pravil OZN za izenačevanje možnosti invalidov, pa tudi Mednarodno klasifikacijo invalidnosti ICF.

Med triindvajsetimi alinejami v preambuli navedenih dejstev uvrščamo med najpomembnejše naslednje ugotovitve, o katerih so države pogodbenice dosegle soglasje:

- da so glavna vprašanja invalidnosti sestavina ustreznih strategij trajnostnega razvoja (e),

Petdeset členov vsebuje pravno zavezujoča določila o uveljavljanju invalidnosti kot človekove pravice.

- da je diskriminacija zaradi invalidnosti kršenje človekovega dostojanstva (f),

- da invalidi še vedno pri vključevanju v družbo kot enakopravni člani doživljajo, kljub sprejetim dokumentom, ovire in kršitve človekovih pravic (i),

- da je pomembno poudariti dragocen dejanski in potencialni prispevek invalidov k splošni blaginji skupnosti, v kateri živijo, in da bo sodelovanje ter priznavanje invalidom človekovih pravic in temeljnih svoboščin prispevalo k povečanemu občutku pripadnosti in napredku pri človeškem, socialnem in gospodarskem razvoju družbe in izkoreninjenju revščine (k),

- da je pomembno priznavati invalidom individualno avtonomijo in neodvisnost, vključno s svobodo do izbire (l),

- da bi morali invalidi imeti možnost se aktivno vključevati v odločanje o politikah in programih, vključno s tistimi, ki neposredno zadevajo njih (m).

Izbrani poudarki nekaterih členov konvencije

Petdeset členov vsebuje pravno zavezujoča določila o uveljavljanju invalidnosti kot človekove pravice, kar pomeni priznavanje enakih možnosti in enake obravnave ter preprečevanje diskriminacije invalidov na področjih, kot jih obravnavajo posamezni členi: dostopnost, enakost pred zakonom, varovanje osebne integritete, samostojno življenje in vključenost v skupnost, spoštovanje zasebnosti, izobraževanje, zdravje, usposabljanje in rehabilitacija, delo in zaposlovanje, življenjska raven in socialna varnost in tako naprej.

Konvencija zelo podrobno opredeljuje pravice invalidov in njihovo uresničevanje v državah podpisnicah. Države, ki bodo pristopile in ratificirale konvencijo, se namreč s tem zavezujejo sprejeti aktivno invalidsko politiko v svojih državah ob aktivnem sodelovanju invalidov. Za uresničevanje sprejete politike morajo sprejeti zakone, predpise in administrativne ukrepe, ki bi zagotovili invalidom pravice, opredeljene v konvenciji. Še več, konvencija zavezuje države, da opuste zakone, predpise, navade in prakse, ki so dopuščali diskriminacijo.

Države, ki bodo pristopile in ratificirale konvencijo, se s tem zavezujejo sprejeti aktivno invalidsko politiko v svojih državah ob aktivnem sodelovanju invalidov. Za uresničevanje sprejete politike morajo sprejeti zakone, predpise in administrativne ukrepe, ki bi zagotovili invalidom pravice, opredeljene v konvenciji. Še več, konvencija zavezuje države, da opuste zakone, predpise, navade in prakse, ki so dopuščali diskriminacijo.

Od segregacije do socialne vključenosti

Odločili smo se prikazati po naši oceni najpomembnejše poudarke iz posameznih členov konvencije, ki zavezujejo države pogodbenice:

- da načrtujejo ukrepe za ureničevanje ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic invalidov v okviru razpoložljivih finančnih virov, pa tudi ob mednarodni pomoči (člen 4);

- da so za izboljšanje položaja invalidov dolžne osveščati javnost o sposobnostih invalidov in o njihovem prispevku družbi, s čimer se ti najhitreje spremenijo v pozitivno smer (člen 8);

- da so dolžne jamčiti vsem ljudem enakost pred zakonom, prepovedati diskriminacijo zaradi invalidnosti in jamčiti tudi invalidom pravno zaščito (člen 5);

- da invalidom priznajo njihovo neodtujljivo pravico do življenja z enakimi pravicami, kot drugim ljudem (člen 10);

- da invalidnim ženskam in dekletom tako kot moškim zagotovijo možnost napredovanja v službi (člen 6) in zaščitijo invalidne otroke (člen 7);

- da priznajo invalidnim otrokom enake pravice in da oblast ne dopušča ločitve invalidnih otrok od staršev proti njihovi volji oziroma dopušča ločitev le v primeru ugotovitve, da je taka rešitev za otroka najboljša (člen 23);

- da zagotovijo vsem ljudem enako pravico pravne sposobnosti, vključno s pravico invalidom do nadzora nad lastnimi finančnimi zadevami in do enakega dostopa do bančnih posojil, kreditov in hipotek kot drugim državljanom (člen 12);

- da invalidom zagotovijo dostopnost do sodišč, tako kot ga imajo neinvalidi (člen 13);

- da so invalidom dolžne priskrbeti sodno varstvo in osebno varnost tako, da jim svobode nihče ne more samovoljno in nezakonito odvzeti (člen 14);

- da zavarujejo invalide pred nasilji, kot so mučenje, kruto in nečloveško ali ponižujoče ravnanje in kaznovanje, da prepovedo medicinske ali znanstvene poizkuse brez osebne privolitve človeka (člen 15);

- da so dolžne zaščititi invalidovo telesno in duševno integriteto s tako zakonodajo ter administrativnimi ukrepi, ki invalide ob-

Dostop do informacij, ki so dostopne zdravim, pomeni uporabo primerno velike pisave in tehnologije, uporabo brajice, znakovnega jezika in drugih oblik komunikacije.

varujejo pred izkoriščanjem, nasiljem in zlorabljanjem, v primeru zlorab spodbujati telesno in psihološko zdravljenje, rehabilitacijo in reintegracijo žrtev ter raziskati okoliščine, v katerih je prišlo do spolne zlorabe (člen 16);

- da invalidom zagotavljajo pravico do njihove zasebnosti, zavarovati pa je treba tudi njihovo družino, dom, komuniciranje ter zaščititi zaupne podatke o njihovem zdravju in rehabilitaciji, tako kot podatke drugih ljudi (člen 22);

- da identificirajo ovire in pregrade, sprejmejo ukrepe za njihovo

vo odstranitev tako, da imajo invalidi dostop do kraja svojega bivanja, do prevoza, do javnih objektov in storitev, pa tudi do informacij in komunikacij (9. člen);

- da invalidom zagotovijo dostopnost na vseh področjih življenja tako, da bodo sposobni neodvisno živeti, se mogli vključiti v skupnost ter sami izbirati, kje in s kom bodo živeli, vključno z zagotovitvijo dostopa do strokovno-podpornih storitev na domu, v ustanovi in v skupnosti (člen 19);

- da invalidom pomagajo k osebni mobilnosti in neodvisnosti z ukrepi, da lahko vzdržujejo svojo telesno kondicijo, se usposobijo v spretnostih gibanja ter imajo zagotovljen dostop do strokovno-podporne tehnologije in asistenc v vsakdanjem življenju (člen 20);

- da zagotovijo invalidom dostop do informacij, ki so dostopne zdravim, kar pomeni uporabo primerno velike pisave in tehnologije, uporabo brajice, znakovnega jezika in drugih oblik komunikacije tako, da jim bodo tekoče informacije dostopne (člen 21);

- da invalidom zagotovijo dostop do izobraževanja, poklicnega usposabljanja, skratka vseživljenjskega učenja, nalaga jim celo skrb za usposabljanje učiteljev za uporabo ustrezne učne tehnologije in ustrezne oblike komunikacije, ter zagotovijo učencem, ki potrebujejo pomoč, podporne ukrepe (člen 24);

- da zagotovijo invalidom enake možnosti do starševstva, do poroke in do tega, da si ustvarijo družino, da se odločijo, koliko otrok bodo imeli in v kakšnem časovnem razmaku, kar pomeni tudi za-

Države pogodbenice so dolžne zaščititi invalidovo telesno in duševno integriteto s tako zakonodajo ter administrativnimi ukrepi, ki invalide obvarujejo pred izkoriščanjem, nasiljem in zlorabljanjem, v primeru zlorab spodbujati telesno in psihološko zdravljenje, rehabilitacijo in reintegracijo žrtev ter raziskati okoliščine, v katerih je prišlo do spolne zlorabe.

gotovitev izobraževanja o reprodukciji in načrtovanju družine ter do s tem povezanimi materiali, enakost pravic in odgovornosti glede varuštva otrok, skrbništva nad njimi, zaupništva in posvojitve otrok, kot jih imajo vsi drugi državljani (člen 23);

- da spodbujajo pravico invalidov do ustreznega življenjskega standarda in do socialnega varstva, vključno s javnimi stanovanji, storitvami in zadovoljevanjem potreb, povezanih z invalidnostjo ter revnim invalidom delno pokrijejo stroške, povezane z invalidnostjo (člen 28);

- da invalidom zagotovijo pravico do optimalnega standarda zdravja, brez diskriminacije zaradi njihove invalidnosti, pravico do enakega obsega, kakovosti in zdravstvenih storitev zastonj ali po ceni, ki si jo lahko privoščijo, jih pa nujno potrebujejo zaradi svoje invalidnosti (člen 25);

- da invalidom zagotovijo doseči največjo možno neodvisnost ter polno telesno, duševno, socialno in poklicno sposobnost s celostnim zdravljenjem in celostno rehabilitacijo (člen 26);

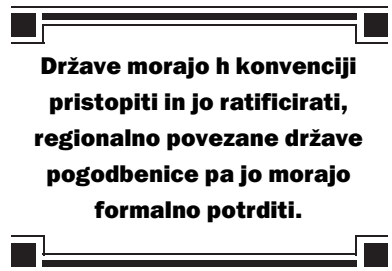
- da invalidom zagotovijo pravico do dela, da delajo in zaslužijo za življenje, da prepovejo poklicno diskriminacijo in spodbujajo samozaposlovanje invalidov, podjetništvo in ustanavljanje lastnih podjetij, da spodbujajo zaposlovanje invalidov v javnem sektorju ter poskrbijo za smiselne prilagoditve na delovnem mestu (člen 27);

- da invalidom zagotovijo enake pravice kot zdravim do sodelovanja v političnem in javnem živ-

ljenju, vključno s pravico do volitev (člen 29);

- da so dolžne spodbujati enakopravno sodelovanje invalidov v kulturnem življenju, pri rekreaciji, prostočasnih dejavnostih in športu, da sprejmejo ukrepe, ki bodo invalidom omogočili dostop do televizijskih oddaj, filmov, gledaliških predstav in kulturnega programa ter možnost njihovega umetniškega razvoja in ustvarjanja ne le zaradi njih, temveč tudi zaradi bogatenja družbe kot celote (člen 30).

Konvencija spodbuja države k mednarodnemu sodelovanju pri razvijanju pomoči invalidom, da bi tako pomagali državam lažje

uresničevati konvencijo v praksi (člen 32); opozarja države, da morajo zagotoviti uresničevanje in spremljanje uresničevanja konvencije v skladu s bistvenimi določili konvencije, na tej osnovi izdelati nacionalni neodvisni mehanizem, ki bo skrbel za uresničevanje, pa tudi spremljal uresničevanje konvencije (člen 33). Členi 34 do 40 govorijo o Odboru za zaščito pravic invalidov (člen 34), o sistemu poročanja in obravnavanja poročil držav pogodbenic (člen 35 in 36), o sodelovanju držav pogodbenic z odborom (člen 37), pa o razmerju odbora z drugimi vladnimi telesi (38 člen), o poročilu od-

bora (člen 39) in o konferenci držav pogodbenic (člen 40).

Zadnjih deset členov opredeljuje postopek sprejemanja konvencije. Hranilec ali depozitor konvencije je generalni sekretar Združenih narodov. Države morajo h konvenciji pristopiti in jo ratificirati, regionalno povezane države pogodbenice pa jo morajo formalno potrditi. Konvencija začne veljati 30 dni po deponiranju dvajsete listine o ratifikaciji ali pristopu. Vsaka država ima pravico predlagati spremembe konvencije ali od nje odstopiti.

Izbirni protokol k mednarodni konvenciji o pravicah invalidov

Odpri ali izbirni protokol, ki se sprejema hkrati s konvencijo, vsebuje osemnajst členov o pristojnosti Odbora za pravice invalidov ter opis postopka o možnostih pritožbe zaradi kršitve določil konvencije. Posamezni členi natančno predpisujejo komunikacije držav pogodbenic z Odborom za pravice invalidov. Protokol dovoljuje pisanje peticij posameznikom in skupinam invalidov odboru le v primeru, ko so v državi izčrpane že vse pravne možnosti pritožbe. Besedilo protokola je Ad hoc odbor sprejel skupaj s Konvencijo in bo odprt za podpisovanje hkrati s konvencijo.

Namesto sklepa troje sporočil in zadah po politizaciji

Takratni generalni sekretar OZN Kofi Annan je na tiskovni konferenci pozdravil sprejem konvencije z besedami upanja, da

Države pogodbenice so dolžne spodbujati enakopravno sodelovanje invalidov v kulturnem življenju, pri rekreaciji, prostočasnih dejavnostih in športu, da sprejmejo ukrepe, ki bodo invalidom omogočili dostop do televizijskih oddaj, filmov, gledaliških predstav in kulturnega programa ter možnost njihovega umetniškega razvoja in ustvarjanja ne le zaradi njih, temveč tudi zaradi bogatenja družbe kot celote

Od segregacije do socialne vključenosti

■ ■ ■ bo konvencija pomenila novo obdobje enakih pravic in možnosti za vse. Hkrati je države pozval k ratifikaciji konvencije, da bi s tem pospešili implementacijo konvencije v vseh državah.

Predsednik generalne skupščine OZN Jan Eliasson iz Švedske je sprejem konvencije označil za zgodovinsko dejanje in kot sporočilo svetu, da si želimo dostojansveno življenje za vse in da so vsi ljudje enaki. Seveda ni mogel mimo opozorila, da se ne smemo sprijazniti in sprejeti konvencije le kot skupek »besed, besed, besed«. Zavedati se moramo, da imajo prav te besede izreden pomen za življenje milijonov invalidov v svetu. Pri tem je citiral misel švedskega premiera Olafa Palmeja, ki

mu je nekoč dejal: »Zapomni si, da se kakovost družbe meri po tem, kako ta obravnava najbolj ranljive skupine državljanov.« Misel, ki jo poznamo in priznavamo v podobnem kontekstu tudi v Sloveniji.

Ambassador Don MacKay iz Nove Zelandije je kot predsednik

Ob sprejemanju besedila se je zapletlo.

Ad hoc odbora pohvalil sodelovanje invalidov, ki so z izkušnjami in znanjem veliko prispevali k besedilu konvencije ves čas pogajanj, kakor tudi k uspešnemu zaključku pogajanj o končnem besedilu konvencije.

Zaplet in politizacija konvencije

Tudi brez politizacije za invalide tako pomembnega dokumenta ne gre. Ob sprejemanju besedila preambule alineje (s) bis, ki vsebujejo pojme »okupacija tujih sil«, »tvegane okoliščine« in »nujni humanitarni ukrepi«, se je namreč zapletlo. Navedeni pojmi so nekaterim državam članicam zvenele preveč aktualno politično obarvani, saj so Združene države Amerike zaprosile za takojšnje glasovanje o tem besedilu. Zahteva je povzročila kup nevšečnosti in zamude, udeleženci so se morali preseliti v sobo z glasovalno napravo. Ker je sodelovalo 115 držav s svojimi delegacijami, 600 predstavnikov nevladnih organizacij, je zbiranje, obrazložitev postopka glasovanja in objava seznama sodelujočih držav trajalo kar nekaj časa. Izid glasovanja je pokazal, da sta za dopolnilo (s) bis glasovali 102 državi, proti so bile Avstralija, Kanada, Izrael, Japonska in Združene države Amerike. Osem držav se je vzdržalo, med njimi je bila, zanimivo, tudi Srbija.

Končni osnutek besedila konvencije o pravicah invalidov, vključno z odprtim protokolom, je Ad hoc odbor sprejel brez glasovanja ■

Viri

Tiskovne konference generalne skupščine SOC/ 4715 – 4718,
www.un.org/News/Press/docs/2006/soc4716.doc.htm

Nigel Brender, predsednik Mednarodne zveze telesnih invalidov FIMITIC – poročilo o zasedanju Ad hoc odbora, v: arhiv Zveze delovnih invalidov Slovenije